

NR. 9. BEËINDIGING VAN TOELATINGSOVEREENKOMST VAN MEDISCH SPECIALIST. GEEN VERGOEDING.

De opzegging van de toelatingsovereenkomst heeft voor eiser ernstige gevolgen. Daarom moet van zwaarwegende redenen sprake zijn. In dit geval kan voortzetting van de toelating van eiser als medisch specialist in het ziekenhuis van verweerster in redelijkheid niet worden verlangd. Verweerster heeft ieder vertrouwen in de samenwerking met eiser verloren. Herstel van een goede werkverhouding met eiser moet worden uitgesloten, omdat bij de leidinggevenden het vertrouwen ontbreekt dat eiser erin zal slagen op een aanvaardbare wijze samen te werken. Eiser heeft te vaak in het verleden het hem opnieuw gegeven vertrouwen beschaamd. Zijn opstelling laat zien dat hij in volstrekt onvoldoende mate rekening houdt met de belangen van een ziekenhuisorganisatie. De opzegging van de toelatingsovereenkomst dient in stand te blijven. Nu eiser zelf reden heeft gegeven tot opzegging van de overeenkomst, komt de schade die hij daardoor lijdt niet voor rekening van verweerster.

Scheidsgerecht Gezondheidszorg

(**mr. A. Hammerstein, voorzitter, mr. R.P.D. Kievit en dr. R. Feith, leden, met bijstand van mr. M. Middeldorp, griffier**)

8 juni 2000

Arbitraal vonnis (99/25) in de zaak van:

A,
wonende te Z,
eiser,
gemachtigde: mr. R. Greijdanus,

tegen

B,
gevestigd te Z,
verweerster,
gemachtigde: mr. A.J.H. Geense.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als A en B.

1. De procesgang

- 1.1 A heeft bij memorie van eis gevorderd - zakelijk en verkort weergegeven - dat het Scheidsgerecht bij arbitraal vonnis:
primair: de beslissing d.d. 20 oktober 1999 tot beëindiging van de toelating van A zal vernietigen en B zal veroordelen alles te doen wat dienstig is om de tussen A en B bestaande problemen op te lossen, met het bevel onverkort uitvoering te geven aan het door de President van de rechtbank te Z tussen partijen in kort geding gewezen vonnis d.d. 10 september 1999;
subsidiar: voor het geval het Scheidsgerecht de beslissing tot beëindiging van de toelating in stand zal laten, B zal veroordelen tot vergoeding van de door A te lijden schade, als nader in die memorie omschreven, met veroordeling van B in de kosten van het geding.
- 1.2 B heeft bij memorie van antwoord de vorderingen van A bestreden..
- 1.3 Beide partijen hebben vervolgens nog producties overgelegd.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden te Utrecht op 9 mei 2000. Daarbij waren aanwezig aan de zijde van A: zijn echtgenote, zijn financieel adviseur, C en zijn gemachtigde. Aan de zijde van B zijn verschenen: D en E, voorzitter resp. lid van de raad van bestuur, F, directeur ziekenhuiszorg, G, (voormalig) voorzitter medische staf, en haar gemachtigde. De gemachtigden hebben het woord gevoerd aan de hand van pleitnotities die zijn overgelegd. De partijen hebben volhard bij haar standpunten.

2. De samenvatting van het geschil

- 2.1 B houdt onder meer de ziekenhuizen H, I te Z en J te Y in stand. A, die als oogarts aan het K te X was verbonden, is vanaf september 1987 gedurende twee dagen per week als oogarts werkzaam op de locatie H. In de loop van 1989 is hij gestart met een oogheelkundige polikliniek op W, aanvankelijk als privé-praktijk, later als onderdeel van H. In 1990 is hij zijn praktijk in het K gaan afbouwen. Vanaf 1991 werkt hij 10 dagdelen in het H, en 1 dagdeel en een avondsprekuur thuis.
- 2.2 A had een kostenmaatschap met de oogarts L. Aan de locatie I waren twee andere oogartsen verbonden. Een van hen is in 1991 vertrokken en opgevolgd door M, die 4 dagen per week op de locatie H ging werken. M is per 1 april 1991 toetreden tot de kostenmaatschap van A. Per 1 januari 1993 heeft L zijn toelating beëindigd. In 1994 zijn H en I en J gefuseerd. Aan J was tot eind februari een oogarts verbonden. Begin maart 1994 is N als oogarts toegelaten tot H,I en J. In juli 1994 zijn de oogartsen een samenwerkingsverband aangegaan. In april 1995 is O als oogarts toegelaten en in mei 1999 P. N, O en P hebben een maatschap gevormd in september 1999.
- 2.3 B heeft bij brief van 21 oktober 1999 aan A meegedeeld dat de raad van bestuur heeft besloten de toelatingsovereenkomst met A op te zeggen tegen 1 mei 2000. De redenen voor die opzegging zijn daarbij als volgt omschreven:

“Wij zijn tot ons definitief oordeel gekomen, dat geen andere mogelijkheid dan opzegging van de toelatingsovereenkomst rest, omdat er reeds sinds jaren geen samenwerking met u mogelijk is gebleken op vakgroep- en managementniveau. De weigering van u, om te communiceren, om mee te werken aan bemiddelingstrajecten, het gebleken onvermogen van uw kant om compromissen te sluiten en uw houding ten opzichte van personeel zijn mede redengevend voor ons besluit.

In de contacten die wij de afgelopen maanden met u hebben gehad (...) is gebleken, dat u op geen enkele wijze inziet dat onze ziekenhuisorganisatie er recht op heeft dat u op zakelijke wijze deelneemt aan overlegstructuren en daaraan een bijdrage levert.

Voor ons is het ultieme voorbeeld dat met u geen compromis te sluiten valt, de voorwaarde vooraf die uwerzijds is gesteld om tot een compromis te komen tijdens de bespreking die gehouden werd na de mondelinge behandeling in kort geding (...).

Die ervaring, opgeteld bij alle vele vorige ervaringen onzerzijds met u, brengen mee, dat wij op geen enkele wijze vertrouwen kunnen hebben dat u in staat bent afspraken te maken over samenwerking in brede zin en dat u in staat bent die (ook op langere termijn) na te komen.

Het moge overigens duidelijk zijn dat wij ons oordeel naast het bovenstaande mede gebaseerd hebben op de twee dossiers zoals wij die aan de medische staf ter beschikking hebben gesteld. De kwestie met de assistentes maakt daarvan wezenlijk onderdeel uit, maar is niet alleen dragend voor onze beslissing.”

De gemachtigde van A heeft bij brief van 18 november 1999 tegen de opzegging bezwaar gemaakt.

- 2.4 A bestrijdt de juistheid van de voormelde gronden voor opzegging van de toelatingsovereenkomst. Hij noemt die gronden “eenzijdig getrokken conclusies uit een historie die gekenmerkt wordt door een samengestelde problematiek met betrekking tot de oogheelkundige zorg aan het H, I en J.” Volgens A liggen de problemen deels op het terrein van de onderlinge samenwerking binnen de vakgroep en deels op het terrein van de personele ondersteuning alsmede de coördinatie van een en ander binnen de organisatie van het H,I en J. A meent dat hij zich altijd coöperatief en constructief heeft opgesteld.
- 2.5 Beide partijen hebben een groot aantal bescheiden overgelegd. Het beeld dat daaruit naar voren komt kan als volgt worden samengevat.
- (i) Hoewel daartoe door de raad van bestuur van B sterk op is aangedrongen, zijn de oogartsen die aan de ziekenhuizen van B zijn verbonden er niet in geslaagd tot een behoorlijke samenwerking te komen. B verwijt A dat hij door zijn onwelwillende opstelling het tot stand komen van die samenwerking heeft belemmerd. A is in een aantal conflicten met zijn collega's gewikkeld geweest.

- (ii) De voorzitter van de raad van bestuur heeft reeds bij brief van 5 november 1996 aan A meege-deeld dat van B redelijkerwijs niet verwacht mag worden de samenwerking te continueren om-dat A alle vormen van overleg over praktijkvoering, vakgroepvorming e.d. “obstrueert door niet te verschijnen”. Bij brief van 4 juni 1997 dringt de voorzitter van de raad van bestuur we-derom aan op vakgroepvorming en het totstandkomen van “regulier overleg met het manage-ment”. Bij brief van 30 september 1998 bevestigt hij aan A en M hun principiële bereidheid mee te werken aan een “afkoelingsperiode” en het aantrekken van twee nieuwe oogartsen en doet hij een beroep op hen mee te werken aan vruchtbaar overleg. In de loop van 1999 heeft dat echter niet tot enig resultaat geleid. De verhouding tussen A en B is alleen maar verslechterd.
- (iii) Bij brief van 12 april 1999 aan F deelt A mee dat hij vergaderingen onder diens leiding zonder aanwezigheid van juristen als ongewenst ziet. Hij verwijst F voor de beantwoording van vragen naar zijn advocaat. Bij brief van 29 april 1999 schrijft A aan F dat hij alle door deze aan hem en zijn collega M toegezonden correspondentie “ongezien” zal doorzenden aan “de door ons ingeschakelde juristen”. A heeft in een aantal brieven doen blijken dat hij geen vertrouwen heeft in de leidinggevenden met wie hij als medisch specialist te maken heeft.
- (iv) F schrijft op 29 april 1999 aan A dat hem de laatste weken regelmatig signalen bereiken dat de opstelling van A jegens assistentes te wensen overlaat. Daarbij heeft hij kennelijk een brief d.d. 22 april 1999 op het oog waarin die klachten vermeld staan. Hij geeft aan dat door A gebruikte termen als “opsodemieten” en “door de grond zakken met jullie overleg” onaanvaardbaar zijn. Bij B is een dossier aanwezig waarin enkele eerdere incidenten met betrekking tot de (on-heuse) bejegening door A van het personeel zijn vermeld.
- (v) Op 10 juni 1999 heeft zich (opnieuw) een incident voorgedaan in de polikliniek oogheelkunde op de locatie H. A heeft zich in het bijzijn van patiënten op onaanvaardbare wijze tegen een van de assistentes uitgelaten. Daardoor is volgens B (brief van 15 juni 1999 aan A) een on-werkbare situatie ontstaan, omdat de assistentes zich door A zodanig geïntimideerd voelen dat zij het onmogelijk achten hem verdere assistentie te verlenen. De medewerkers van de polikli-niek hebben aangedrongen op het stellen van grenzen. De bedrijfsarts heeft schriftelijk gemeld dat de werksituatie voor de assistentes “zo stressvol is dat de ervaren draaglast een te grote wissel trekt op de mentale spankracht”. Eenvoudig gezegd: voor het personeel was de maat vol. A meende echter dat met het herhaaldelijk aanbieden van zijn excuses de kous af was.

2.6 Naar aanleiding van laatstgemeld incident is er overleg gevoerd tussen B en A die sedertdien geen werkzaamheden op de locatie H meer heeft verricht. Dat overleg heeft niet tot een oplossing geleid. A heeft in kort geding onder meer gevorderd dat hij weer in staat zal worden gesteld zijn werkzaamheden te verrichten. De President van de rechtbank te Z heeft bij vonnis van 10 september 1999 die vordering toegewezen (en de overige vorderingen over en weer afgewezen).

2.7 B heeft voordat zij tot opzegging van de toelatingsovereenkomst is overgegaan de medische staf ge-hoord. Het verslag van de vergadering van de medische staf van 29 september 1999 is overgelegd. Een commissie uit de medische staf heeft verklaard dat zij geen redenen heeft gevonden de beslissing van de raad van bestuur tot opzegging van de overeenkomst met A te bestrijden.

3. De bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht berust op (het addendum bij) de toelatingsovereenkomst en staat tussen partijen vast. Overeenkomstig zijn reglement zal het Scheidsgerecht beslissen bij wege van arbitraal vonnis.

4. De beoordeling van het geschil

4.1 Ingevolge artikel 17 van de tussen partijen gesloten toelatingsovereenkomst zal opzegging van die over-eenkomst door B slechts plaatsvinden – na overleg met de staf – om gewichtige redenen welke onder meer aanwezig kunnen worden geacht wanneer de samenwerking met de specialist zo moeilijk wordt dat zijn voortgezette werkzaamheid in het ziekenhuis redelijkerwijze van B niet kan worden gevergd. B heeft op die grond de overeenkomst opgezegd met inachtneming van de termijn van zes maanden.

- 4.2 Naar het oordeel van het Scheidsgerecht is voldoende gebleken dat B zich redelijkerwijze op het standpunt heeft kunnen stellen dat samenwerking met A zodanig door A wordt bemoeilijkt dat van haar niet kan worden verlangd dat zij de toelating van A tot haar ziekenhuizen in stand houdt. B heeft daarbij het advies van de medische staf ingewonnen. De medische staf bevestigt het standpunt van de raad van bestuur.
- 4.3 Het Scheidsgerecht stelt voorop dat van een tot een ziekenhuis toegelaten medisch specialist mag worden verwacht dat deze zich op een loyale wijze inzet voor en bijdraagt aan de noodzakelijke samenwerking binnen een ziekenhuisorganisatie. Voor een goede gang van zaken en voor het handhaven van de kwaliteit van de medische zorg is een goede samenwerking onmisbaar. B heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat A in dit opzicht in aanmerkelijke mate tekort is geschoten.
- 4.4 Vooreerst is A er niet in geslaagd binnen zijn eigen vakgroep tot de minimaal vereiste samenwerking te komen. Hoewel A óók heeft meegewerkt aan het ontwikkelen van plannen tot verbetering van de uitoefening van de oogheeskundige praktijk, is hij degene geweest die – als het er werkelijk op aan kwam – niet meer meewerkte of aanvullende voorwaarden stelde waardoor een reeds bereikte overeenstemming op losse schroeven kwam te staan.
- 4.5 B voert terecht aan dat het onaanvaardbaar is dat A de communicatie met degenen die in haar ziekenhuizen leiding geven, liet lopen via zijn juridische adviseurs. Door deze opstelling heeft A ervan blijkgegeven dat hij zich niet bewust is van zijn verantwoordelijkheid als medisch specialist in een ziekenhuis. Het op deze wijze beperken van de communicatie kan niet worden gerechtvaardigd door het bestaan van een conflictsituatie.
- 4.6 Ten slotte acht het Scheidsgerecht ook voldoende aannemelijk dat A zich op een onbehoorlijke wijze heeft gedragen tegenover personeel van het ziekenhuis. Hoewel hij enkele malen is gewaarschuwd, heeft A geen wijziging in zijn gedrag laten zien. A is zich kennelijk ook niet voldoende bewust van de ernst van de hem verweten gedragingen. B neemt hem een en ander terecht zeer kwalijk, omdat A met zijn misdragingen de goede verhoudingen in het ziekenhuis op het spel zet en daarbij het risico dat het personeel zijn werkzaamheden niet meer kan of wil uitoefenen op de koop toe neemt. Ook indien A terecht zou menen dat het personeel in bepaalde opzichten tekort zou schieten, kan dat geen rechtvaardiging opleveren voor zijn gewraakte uitlatingen. Zijn gedrag ten opzichte van de assistentes op de locatie H getuigt ervan dat hij onvoldoende oog heeft voor de goede verhoudingen binnen een ziekenhuis.
- 4.7 De opzegging van de toelatingsovereenkomst heeft voor A ernstige gevolgen. Daarom moet van zwaarwegende redenen sprake zijn. In dit geval kan voortzetting van de toelating van A als medisch specialist in het ziekenhuis van B in redelijkheid niet worden verlangd. B heeft ieder vertrouwen in de samenwerking met A verloren. Herstel van een goede werkverhouding met A moet worden uitgesloten, omdat bij de leidinggevendenden het vertrouwen ontbreekt dat A erin zal slagen op een aanvaardbare wijze samen te werken. A heeft te vaak in het verleden het hem opnieuw gegeven vertrouwen beschaamd. Zijn opstelling laat zien dat hij in volstrekt onvoldoende mate rekening houdt met de belangen van een ziekenhuisorganisatie.
- 4.8 De opzegging van de toelatingsovereenkomst dient op grond van het vorenstaande in stand te blijven. Nu A zelf reden heeft gegeven tot opzegging van de overeenkomst, komt de schade die hij daardoor lijdt niet voor rekening van B.
- 4.9 B heeft aangeboden aan A alle medewerking, voorzover die van haar in de gegeven omstandigheden kan worden verlangd, te verlenen bij het uitoefenen van zijn oogheeskundige praktijk thuis of elders. Het Scheidsgerecht gaat ervan uit dat B dat aanbod gestand zal doen en dat B ook verder niets aan A in de weg zal leggen, bijvoorbeeld als het gaat om het overdragen van patiënten of het eventueel bedingen van een vergoeding ter zake van goodwill. Daarom ziet het Scheidsgerecht ook geen rechtsgrond voor het toekennen van een schadevergoeding naar billijkheid. De overige vorderingen van A komen daarom evenmin voor toewijzing in aanmerking.
- 4.10 De kosten van het Scheidsgerecht komen voor rekening van A. Uit oogpunt van billijkheid ziet het Scheidsgerecht reden voor het overige ieder van partijen de eigen kosten te laten dragen.

5. De beslissing

5.1 Wijst de vorderingen van A af.

5.2 De kosten van het Scheidsgerecht, begroot op een bedrag van f 8.825,-- , zijn voor rekening van A. Voor het overige draagt ieder van partijen de eigen kosten.